

BASEL II ve UFRS'nin KOBİ'lere Beklenen Etkileri Üzerine SWOT Analizi

1. Hilmi KIRLIOĞLU¹
2. Aydın ŞENOL²

Özet

Dünyada birçok ülkede faaliyet gösteren birbirinden bağımsız işletmelerin muhasebe standartlarındaki farklılıkları; fon toplama sürecinde, finansal bilgilerin karşılaştırılmasında, uluslararası şirket alım-satımlarında, şirket birleşmelerinde ve bunun gibi birçok finansal konularda zorluklar yaşanmasına neden olmaktadır. Çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından çalışmalar yapılarak ülkeler arasındaki bu karmaşıklıklara bir düzen getirmek ve ülkelerin aynı muhasebe dilini konuşmalarını sağlamak amacıyla Uluslararası Muhasebe Standartları ve Finansal Raporlama Standartları oluşturulmaktadır. BASEL II Standartları çok hızlı değişen finansal yapılar içerisinde önemli uluslararası düzenlemelerden birisidir. BASEL II'ye göre doğru risk değerlendirilmesi kapsamında belirlenecek risk temelli fiyatlamalar firmaların kullandıkları sermaye maliyetlerini önemli oranlarda etkileyecektir. İşletmeler için Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uyumlu finansal tabloların hazırlanması özellikle banka ve benzeri finansal kuruluşlar tarafından doğru bir risk değerlendirilmesi yapılabilmesi için oldukça önem arz etmektedir.

Bu çalışma ile BASEL II ve UFRS'nin beklenen etkileri SWOT analizi ile ortaya konulmaya çalışılacaktır. KOBİ'lerin UFRS ve BASEL II düzenlemelerinden sahip olduğu riskler ölçüsünde, derecelendirme notları ve ülke kredi maliyeti unsurlarından etkileneceği açıktır.

Anahtar Kelimeler: KOBİ; UFRS; BASEL II, Beklenen Etkileri, SWOT

SWOT Analysis On Expected Effects Of BASEL II And IFRS On SMEs

Abstract

The differences in accounting standarts of the independent businesses operating in many countries in the world, cause lots of difficulties in the process of raising funds, comparing financial information, international acquisition, mergers of companies and many financial issues like this. International Accounting Standarts and Financial Reporting Standarts are being prepared by the studies of various institutions and organizations in order to provide an order to the complexities between the countries and to make the countries speak the same accounting language. BASEL II standards is one of the major international arrangements in rapidly-changing financial structures. Risk-based pricing that will be determined according to

¹ Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, hilmik@sakarya.edu.tr

² Dr., Sakarya Üniversitesi, asenol@sakarya.edu.tr

the correct risk evaluation of BASEL II, will effect the cost of capital for the businesses. Preparation of financial statements in conformity with the International Financial Reporting Standards is quite important for the businesses especially for enabling a correct risk evaluation by the banks and similar financial institutions

In this study, the expected effects of BASEL II and IFRS is going to be put forward with the SWOT analysis. It is clear that SMEs will be affected by rating scores and the sovereign loan cost on the base of the risk they carry according to regulations of IFRS and BASEL II.

Keywords: SME, BASEL II, IFRS, Expected Effects, SWOT

Giriş

BASEL II ve UFRS'nin tam olarak ülkemizde uygulanmaya başlamasıyla beraber özellikle toplam işletmelerimizin önemli bir kısmını oluşturan KOBİ'lerimiz ciddi bir şekilde bu uygulama süreçlerinden olumlu ve olumsuz olarak her iki açıdan da etkilenecektir. Bu çalışmada, önceki yapılan çalışmalar ışığında BASEL II ve UFRS'nin KOBİ'lere muhtemel etkileri üzerinde durulacak, KOBİ'lerin yaşayabilecekleri olumsuzlukları ve olumlu gelişmeleri SWOT analiz ile açıklanmaya çalışılacaktır.

1. BASEL II'nin KOBİ'lere Muhtemel Etkileri ve Sağlayacağı Faydalar

BASEL II Standartları bankacılık sektörünü yeniden yapılandırma amacıyla oluşturulmuştur. BASEL II Standartları ile temel olarak bankaların risk yönetim ve değerlendirme ölçütleri değişmektedir. Bu ölçütlerin değişmesi nedeniyle, bankalardan kredi kullanan KOBİ'lerin de bu değişikliklerden etkilenmesi beklenmektedir. BASEL II ilkelerinin uygulamaya geçmesi ile KOBİ'lerin sahip oldukları riskler, derecelendirme notları ve ülke notu kredi maliyetini belirleyen temel unsurlar haline gelecektir. Bu süreçte işletmelerin güvenilir bir finansal raporlama sürecine, kurumsal yönetim ilkelerine uygun işletme yönetim kültürüne sahip olmaları önem taşıyacaktır (Uyar ve Aygören, 2006:2).

Bankaların sermaye yeterliliği standartlarını yeniden tanımlayan ve risk yönetimini öne çıkaran BASEL II düzenlemesi, bankaların kendi risk yönetimi anlayışının kredi müşterilerine de yansması sonucunu doğurmaktadır. BASEL II düzenlemelerine göre kredilerin, farklı unsurları açısından risk seviyeleri belirlenecek ve kredi fiyatlaması da bu risklerin sonucuna göre belirlenecektir. Bu uygulamayla reel sektör şirketlerinin bağımsız derecelendirme kurumları tarafından verilen kredi notuna göre risk değerlendirmesi yapılacak ve bu riske göre belirlenecek kredi fiyatlaması, müşterilerin kullanacakları kredi fiyatını ve miktarını etkileyecektir. Bu nedenle, özünde bankacılık sistemine yenilikler getiren bu uzlaşımın reel

sektöre etkilerinin şirketler tarafından değerlendirilerek gerekli hazırlıkların yapılması kaçınılmazdır (www.deloitteacademy.com. E.T.10.01.2011).

BASEL II'nin tam olarak ülkemizde uygulanmaya başlamasıyla beraber hemen hemen etkilenmeyecek işletme olmayacağı beklenmektedir. KOBİ'lere yönelik etkileri temel olarak, bankaların sermaye yükümlülüklerinin, BASEL-II ile birlikte, bağımsız derecelendirme notlarına veya bankalar tarafından verilen içsel derecelendirme notlarına göre belirlenmesinden kaynaklanacaktır.

Bu çerçevede, BASEL-II ile birlikte, KOBİ'lere (ve genel olarak tüm kesimlere) kullandırılan kredilerde riske daha duyarlı bir fiyatlama yaklaşımının bankalarca benimsenmesi beklenmektedir. Bu durum daha iyi dışsal veya içsel olarak derecelendirme notu elde eden KOBİ'lerin diğerlerine göre maliyet avantajına sahip olması sonucunu doğuracaktır. Bu kapsamda BASEL-II'nin reel sektöre muhtemel etkilerini şu şekilde sıralamak mümkündür (Bilgin, 2005:14):

- Derecelendirme gereksinimlerinin artması,
- Bankalarca talep edilen verilerin kapsamında artış,
- Yönetişim yapısındaki değişiklikler,
- Kabul edilen teminat türlerinin değişmesi,
- Borçlanma maliyetlerinin seviyesinde ve oynaklığındaki değişiklikler,
- Kredilerde fiyat farklılaşmalarının artması,
- Denetim ve gözetim yaklaşımlarındaki değişim,
- Eğitim ihtiyacı,
- Finansal aracılık fonksiyonunun etkinleşmesi,
- Kurumsal yönetim yapılarında iyileşmeler,
- Konjonktürel etkiler.

Bu etkiler içerisinde KOBİ'ler açısından en önemli olanlar, toplam kredi hacmine ve kredi fiyatlarına ilişkin etkilerdir. BASEL-II ile birlikte kredi maliyetine etki eden bir takım unsurların (fonlama maliyeti, operasyonel giderler, risk primi) değişeceği ve bazı firmalar için artacağı tahmin edilmektedir.

1.1. BASEL II'ye Geçiş Sürecinde KOBİ'lerin Yaşayabileceği Zorluklar

BASEL-II ile yapılan düzenlemeler, bankalardan kredi kullanan şirketler için yeni yaptırımlar getirmektedir. BASEL-II düzenlemelerinin KOBİ'lere etkisi, bankalar için minimum sermaye yükümlülüğü düzenlemelerinden kaynaklanan dolaylı bir etkidir. BASEL-II düzenlemeleri, KOBİ tanımına giren işletmelerin belli koşulları yerine getirmeleri sonucu edinecekleri nitelikler yolu ile bankalar nezdinde ayrıcalıklı ve öncelikli muamele görmelerini öngören bir çerçeve getirmektedir. Bu çerçevenin etkisi kendini özellikle, finansman kaynaklarına erişebilirlik ve erişilen kaynakların kullanımında karşılaşılabilecek maliyetler olarak iki noktada hissettirmektedir (Yörtük, 2007:371).

BASEL II Standartlarının tam uygulanması ile beraber KOBİ'ler birçok sorunla karşı karşıya kalacaktır. BASEL II Standartları ülkemizdeki bankaların kredi verme süreçlerini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu süreçten en çok etkilenecek işletmelerimiz özellikle KOBİ'lerimiz olacaktır (Aramaz, 2008:66).

1.1.1. Kredi Fiyatlandırılması ve Teminatlandırılmasına İlişkin Sorunlar

BASEL II kriterleri ile birlikte kredilendirmede, mevcut durumdan farklı olarak riske dayalı fiyatlandırma söz konusu olacaktır. Bu nedenle risk değeri düşük olan işletmeler daha düşük maliyetle kredi kullanacaklardır. Ancak ülkemizde KOBİ'lerin kredi kullanımında yaşadığı önemli sorunlardan birisi teminat göstermede yaşamış oldukları sıkıntılardır. Bunlara ilave olarak BASEL II kriterleriyle birlikte, KOBİ'ler tarafından teminat olarak kullanılan ortak kefaleti, grup şirketi kefaleti, müşteri çek ve senetleri gibi araçlar teminat gösterilebilecek değerler arasından kaldırılmıştır. Söz konusu bu durum KOBİ'lerin kredilendirmede yeterli teminatlar ortaya koyamaması ve dolayısıyla yüksek maliyetlerde kredi kullanmak durumuyla karşı karşıya kalmasına neden olacaktır (Yılmaz ve Küçükçolak, 2006:391).

BASEL II standart yönteminde herhangi bir teminatın bulunmadığı durumda krediler için uygulanacak risk ağırlığı %100'dür. Öte yandan perakende ve kurumsal portföy tanımının dışında ipotek karşılığı kullanılan kredilerde, eğer ipotek konusu gayrimenkul ikamet amaçlı kullanılıyorsa bu durumda, kullanılacak kredi %35 risk ağırlığı ile değerlendirilmektedir. Ticari amaçlı kullanılan gayrimenkul ipoteklerinde risk ağırlığı ise %100 olarak belirlenmiştir. Ancak belli koşulların sağlanması halinde bu oranın %50'ye kadar inebileceği belirtilmektedir (Aras, 2005: 21).

Teminatlardaki bu değişimlere bağlı olarak, bankalar kredi kullandıracakları firmalardan öncelikle BASEL dokümanında sayılan teminatlardan almak isteyecektir. Bu durumun mümkün olmaması halinde ise, diğer teminatların sermaye yükümlülüğünü düşürücü bir etkisinin olmaması nedeniyle bankalar bu durumun maliyetini kredi faizine yansıtacak ve firmalar krediyi daha pahalı kullanacaklardır.

1.1.2. Finansman Sorunu

KOBİ'lerin özkaynak yapılarının zayıflığı, kredi tahsis koşullarının değişimi sonucunda finansal olanaklarının daralması, aktif - pasif kalemleri arasındaki vade uyumsuzluğu sonucu ortaya çıkabilecek sorunlardır (Yılmaz ve Küçükçolak, 2006: 222).

BASEL II ilkelerinin KOBİ'lerin finansman maliyetine önemli etkileri olacaktır. Genel olarak, KOBİ'ler sermaye piyasalarından çok fazla pay alamamakta, temel finansman kaynağı ise genellikle banka ve finansal kuruluşlardan sağlanan krediler olmaktadır. Özkaynakla finanse edilemeyen ve sermaye piyasasından yeterli kaynak sağlayamayan KOBİ'ler zorunlu olarak banka kredilerine yönelmektedir. Alternatif bir finansman kaynağı olan banka kredileri çok fazla kullanılmaktadır. Çünkü bankalar muhasebe, mali yapı, finansal raporlama ve teminat konusunda yaşanan sorunlar nedeniyle işletmelere az miktarda veya yüksek maliyetten kredi vermektedirler. Günümüzde bankalar kredi talep eden işletmenin sadece kredi riskine bakarak maliyet oluşturmakta ve kredi kullanılmaktadır. BASEL II ile bu sistem özellikle KOBİ'ler açısından tamamen değişecektir. Finansman sorunu aşağıdaki alt başlıklar altında incelenebilir (Uyar ve Aygören, 2006:2):

a) Kredi Maliyetleri ve İşletme Karlılığı Üzerindeki Etkisi: BASEL II uygulaması ile KOBİ'lerin kullanacakları kredinin maliyeti, derecelendirme notuna bağlı olarak değişecektir (Mısırlıoğlu, 2006, 30). Derecelendirme notu düştükçe kredi riski ve maliyeti artacak, ilgili KOBİ için kredi almak zorlaşacaktır (Yüksel, 2005:37). Derecelendirme şirketleri KOBİ'lerin özellikle özsermaye yapılarını değerlendirerek, yetersiz özsermayeye sahip işletmelerin kredi notunu düşürebilecektir (Dinçer, 2006:33). Dolayısıyla bu işletmelerin kredi maliyetleri daha yüksek olacaktır. Buna karşın, derecelendirme notu yüksek olan KOBİ'ler daha düşük faiz ile finansman sağlayabileceklerdir.

b) Kredi Kullanım Şartlarının Zorlaşması: BASEL II'ye geçiş sadece finans sektörünü değil, finans sektörünün hizmet verdiği reel sektörü de yakından ilgilendirmektedir. Zira özellikle kredi riski yönetimi alanında yerel otoritenin uygulamaya almayı planladığı

hesaplamalar, önemli oranda, bankaların müşteri portföyünü teşkil eden reel sektör firmalarına ait verilerle gerçekleştirilecektir. Bu doğrultuda, geleneksel yaklaşımda “iyi kredi” “kötü kredi” kavramları ile subjektif temellere dayandırılan krediler BASEL II’nin uygulamaya alınması ile tamamen objektif temellere, istatistikî yaklaşımlara dayandırılacaktır. Ülkemiz bankacılığında halen devam etmekte olan kredilendirme sürecine “geleneksel yaklaşım” olarak ifade edilmektedir. Bu yaklaşımda “iyi kredi-kötü kredi” kavramları geçerli olup, firmalar mali analiz ve istihbarat konularında tecrübeli uzmanlarca tahlil edilmekte, bu doğrultuda oluşturulan raporların sonucuna göre kredi tahsisi gerçekleştirilmektedir. Fiyatlamada izlenen yol ise bankanın maliyetine belirli oranda bir kar payının eklenmesidir (www.kobitek.com).

Günümüzde bankalar, işletmelerin yönetim kalitesine bakmaksızın kullanacakları krediler karşılığında çeşitli varlıkları ipotek olarak kabul etmektedir. Kredinin tahsil edilememesi durumunda banka ipoteğini nakde çevirerek riski ortadan kaldırmaktadır. Ancak, yönetim kalitesi düşük olan işletmelerin süreklilikleri tehlikede olduğundan, bu tür işletmeler makro düzeyde ekonomik büyümeyi olumsuz etkileyebilirler. BASEL II ilkeleri ile birlikte, kredi alımında işletmelerin iyi yönetimi, şeffaf finansal raporlama süreci, güçlü finansal yapısı gibi etkenler ön plana çıkacağından, günümüzde kabul edilen ipotekler önemini yitirecektir. Bu bağlamda yönetim kalitesi yüksek, finansman yapısı güçlü olan ve gerekli tüm bilgileri zamanında ve yeterli bir şekilde sunabilen işletmeler daha iyi şartlarda kredi kullanabileceklerdir.

c) İstihbarat Maliyetlerine Etkisi: KOBİ’ler ticari ilişkide bulunacakları işletmeleri seçerken (özellikle ilk temas aşamasında) çeşitli mali istihbarat çalışması yaparlar. Günümüzde bu hizmetleri KOBİ’lere ücret karşılığı sunan şirketler bulunmaktadır. Mali istihbarat yapmayı planlayan işletme, karşı işletmenin derecelendirme notuna bakarak bir karar verebilir. BASEL II ilkelerinin getireceği derecelendirme notu ilgili işletmenin yapısı hakkında bir gösterge olabilir. Böylece, karşı işletmenin derecelendirme notunun olması mali istihbarat çalışması yapma gereğini ortadan kaldırabilir. Bu anlamda BASEL II ilkeleri ile birlikte kredi istihbarat maliyetleri işletmeler açısından azalabilir.

d) Yabancı Sermayeden Yararlanamama: KOBİ’ler genelde aile işletmesi niteliğinde olup kurumsallaşma düzeyleri zayıf işletmelerdir. Bu durum KOBİ’lerin sermaye piyasalarından kaynak sağlamasında ve yabancı sermayeden yararlanmasında önemli bir engel oluşturmaktadır. BASEL II ilkelerinin aile şirketlerini kurumsallaşmaya zorlaması, KOBİ’lerin yabancı ortak bulmalarını kolaylaştırarak yabancı sermaye hareketlerinden pay almalarını

sağlayabilir. Bunun sonucunda, Türkiye'ye yabancı sermaye girişi hızlanarak ekonomik gelişme olumlu yönde etkilenebilir.

e) Farklı Değerlendirme Seçenekleri Olması: Çalışmanın önceki bölümlerinde değinildiği gibi bankalar, KOBİ'leri değerlendirirken "içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşım" veya "standart yaklaşım" gibi farklı modeller kullanacaklardır. Her bir modelde işletme için kabul edilecek risk değeri farklı olmaktadır. KOBİ'ler, bu modellerden hangisi kendileri açısından avantajlı ise o yöntemi kullanan bankalarla çalışmalıdırlar. Örneğin KOBİ'ler açısından perakende portföyde yer almak maliyet avantajı sağlayacaktır. Çünkü kredinin hepsinin aynı bankadan alınması yerine, 1 milyon Euro'yu geçmemek üzere farklı bankalara yayılması maliyet avantajı sağlayabilir (TBB, 2004:8). Ancak kredinin farklı bankalara yayılması nedeniyle ortaya çıkacak işlem maliyetleri perakende portföyden sağlanacak faydadan büyük olmamalıdır.

1.1.3. Şeffaflık Sorunu

Şeffaflık gerek KOBİ'lerin, gerekse kurumsal firmaların, sağlıklı bir derecelendirme ve dolayısıyla verimli bir kredi süreci yaşayabilmesi için finansal ve niteliksel bilgilerden oluşan gerekli tüm bilgilerinin, bankalara ve bağımsız derecelendirme kuruluşlarına, zamanında, güvenilir ve yeterli bir şekilde sunulmasıdır(www.kobifinans.com.tr).

BASEL II çerçevesinde önem taşıyan yenilik olarak görebileceğimiz bir konu şeffaflıktır. Şeffaflık, firmaların iyi bir derecelendirme notu almasına ve dolayısıyla kredide avantaj yaratmasına katkı sağlayacak olup, gerekli tüm bilgileri bankalara ve bağımsız derecelendirme kuruluşlarına zamanında, doğru ve yeterli bir şekilde sunmasını öngörmektedir.

Ülkemizde zaman zaman firmaların farklı durumlar için farklı mali raporlar üretmeleri söz konusu olabilmektedir. Bu çerçevede özellikle kayıt dışı işlemlerin firmaların gerçek bilançolarında büyük yer kaplaması ancak resmi kayıtlarında görünmemesi derecelendirme aşamasında yaşayacağı zorlukların başında gelmektedir. Bu çerçevede gerekli tüm bilgileri zamanında ve doğru olarak verebilen firmalar derecelendirmede daha iyi notlar alacaktır.

KOBİ'lerimizin bünyesinde kullanılan mali tabloların (bilanço, gelir-gider tabloları v.b.) farklılığı, bilançolarındaki zarar nedeniyle kredilendirmeye uygun olmayışı ve kayıt dışı işlemler, KOBİ'lerin derecelendirilmeleri aşamalarında yaşayacakları sorunlardır. Türkiye'de

kayıt dışı ekonomi göstergeleri, çalışan kesimin ve GSMH'nin %50'sinin (22,6 milyon çalışandan, 10,9 milyonunun her hangi bir sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olmadığı) kayıt altında olmadığını göstermektedir. Maliye Bakanlığı hesap uzmanlarınca endüstriler arası mal ve hizmet akımını gösteren gelir-gider (INPUT-OUTPUT) tabloları esas alınarak yapılan hesaplama modeli sonucunda çıkan sonuç, GSMH'nin %30'unun kayıt dışında olduğudur. Yine yapılan uluslararası araştırmalar sonucunda elde edilen sonuçlar, kayıt dışılığın GSMH oranının %32-34 arasında olduğudur (Matlum, 2007:247).

Ekonomik faaliyetlerin fiilen gerçekleşmiş olmasına rağmen bu faaliyetlerle ilgili kayıtların tutulmaması olarak nitelendirilen kayıt dışı ekonomi, kamu idarelerinin denetimi dışında kalan her türlü ekonomik işlem ve faaliyetlerdir. Diğer bir ifade ile kayıt dışı ekonomi resmi kayıtlara girmeyen, kanuni belgelerle belgelendirilmeyen, yetkili kamu organlarınca normal kurallar çerçevesinde kontrol edilmeyen ve milli gelir hesaplamalarında dikkate alınmayan ekonomik işlem ve faaliyetlerin tamamına kayıt dışılık denir ve bu kayıt dışılık işletmelerde şeffaflık sorununu gündeme getirmektedir (Sarılı, 2002: 32).

BASEL II' de karşılaşılan ikinci sorun, KOBİ'lerden daha şeffaf bir raporlama sistemine sahip olmaları ve kayıt altında olmayan işlemlerinin kayıt altına alınmasının beklenmesidir. Zira derecelendirmenin firmanın taşıdığı riski tam olarak yansıtabilmesi için tüm finansal işlemlerin kayıt altında olması gereklidir. Ancak burada önemli bir nokta, firmaların kayıt dışı uygulamalar nedeniyle vergiden kaçınmaları ile sağladığı çıkarları karşısında BASEL II sonrası karşılaşılabilecekleri daha yüksek dış kaynak maliyeti bulunmasıdır. Bu durumda firmalar büyük olasılıkla vergiden kaçınmanın getirdiği illegal bir fayda ile dış kaynak maliyeti karşılaştırmasına gideceklerdir. Ancak, BASEL II'nin öngördüğü doğru derecelendirme ile uygun kredi fiyatının tespiti için, firmaların mali tablolarının tam ve gerçeği yansıtmaması, mevcut genel kabul görmüş muhasebe standartlarına uygun düzenlenmiş olması ve bütün finansal işlemlerin kayıt altına alınmış olması gerekmektedir (Aras, 2005:25).

1.2. BASEL II' nin Sağlayacağı Faydalar

BASEL II Standartlarının tam olarak uygulanmaya başlaması ile beraber KOBİ'lerin kurumsal bir yönetim anlayışı ile yönetilmesi gerekecektir. Kurumsal yönetimin hâkim olması ile beraber KOBİ'lerde verimlilik ve performans artışlarına da sebep olacaktır. Ayrıca, BASEL II Standartlarının sağlayacağı başlıca faydaları aşağıdaki gibi özetleyebiliriz (Çabukel, 2007:56):

- Bankalarda ve şirketlerde risk yönetim kültürünün ve etkinliğinin artması,
- Uluslararası muhasebe standartlarına göre düzenlenmiş tablolar yoluyla şeffaflığın artması,
- Bankaların aracılık fonksiyonlarını daha etkin biçimde yerine getirmesi,
- Derecelendirme, içi ve dış denetimi güçlendirmek,
- Bankaların sermaye düzeylerinin maruz kaldıkları risklere paralel olması, sağlam ve etkin bir bankacılık sistemi oluşturmak,
- Bankaların müşteri konumundaki reel sektör şirketlerinin şeffaflık ve kurumsal yönetim planlarında iyileşme,
- Etkin bankacılık sistemine ve uluslararası standartlara geçiş için altyapı oluşturması,
- Yüksek bilgi işlem ve insan kaynağına yatırım yapılması,
- Finansal istikrara katkıda bulunmak.

Sonuç olarak, Uluslararası finansal sistemin işleyişinin istikrarlı ve etkin olması amacıyla hazırlanmış BASEL II Standartlarının, uyum sağlanması süreci belki zor olacaktır. Ancak, uyumun sağlanması ile beraber KOBİ'lerin kurumsal yönetim kültürünün oluşması ve kurumsallaşmasını sağlayacak, kayıt dışılığın azalması yönünde doğal bir teşvik mekanizması oluşturacaktır.

1.3. BASEL II' ye Geçiş Sürecinde Yapılması Gerekenler ve KOBİ'lere Öneriler

Türkiye ekonomisi içerisinde çok önemli bir paya sahip olan KOBİ'lerin rekabet gücü yüksek, işletmeler haline getirilmeleri gerekmektedir. Bu nedenle BASEL II ve küresel rekabet şartları tahlil edilerek mevcut yapıdaki yetersizliklerin giderilmesine yönelik aktif bir uygulama sürecinin başlatılması KOBİ'lerin geleceği açısından çok önemlidir. KOBİ'lerimiz tarafından BASEL II' ye geçiş sürecinde yapılması gerekenleri aşağıdaki maddeler halinde sıralayabiliriz;

- BASEL II ile öngörülen değişimlerin KOBİ'lere olan etkilerinin bilinmesi,
- Firmaların kayıt düzenlerini gözden geçirerek düzenli bir yapı oluşturmaları ve şeffaflık sağlamaları,

- Firmaların kendi risklerini ölçmesi ve yönetmesi, gerekli finansal enstrümanları kullanmaları,
- Firmaların gerçek faaliyet konularında çalışması,
- KOBİ'lerin sermayelerini güçlendirmeleri sonucu bağımsız derecelendirme kuruluşlarından ve bankalardan alacakları derecelendirme notlarını yükseltmesi,
- Risk yönetimi kültürünün en üst yöneticiden itibaren tüm çalışanlara kadar yerleştirilmesi,
- Risk yönetimi konusunda uzmanlaşmayı sağlamak üzere kalifiye insan kaynağına yatırım yapılması,
- Karar almada her türlü riskin dikkate alınmasını sağlayan bir sistemin kurulmasıdır.

Güçlü mali yapısını bankalara kanıtlayamayan firmalar, daha yüksek maliyetle kredi kullanmak durumunda kalabilirler. KOBİ'lerin amacı daha iyi bir derecelendirme notuna sahip olmalarıdır.

Bu süreçte KOBİ yöneticileri, sermaye, nakit akışı, iyi yönetim dengesini sağlayarak, etkin risk yönetimini uygulayarak firmalarında stratejik finansal yönetime daha fazla önem vermelidir. Sonuç olarak KOBİ'lerin kendi içerisinde yapması gerekenler şunlardır (Şekerbank, 2005; Ay ve Erdem, 2007: 13; Yüksel, 2005: 40):

- KOBİ'ler kurumsal yönetim ilkelerine uyum sağlama konusunda çalışmalar yapmalıdır,
- KOBİ'ler derecelendirme sistemlerinin gerek duyduğu verileri sağlıklı ve zamanında üretme konusunda gerekli çalışmaları yapmalıdır,
- KOBİ'ler, bankaların BASEL II kapsamında hangi ölçüm yaklaşımını kullandığını, bankalarından kullandığı kredilerin perakende kredi olarak mı, kurumsal kredi olarak mı değerlendirildiğini öğrenmelidir,
- KOBİ'ler BASEL II içerisinde hangi teminatların ne şekilde dikkate alındığı konusunda bilgi sahibi olmalı ve bu konudaki görece avantajlardan faydalanabilmelidirler,
- KOBİ'ler iyi bir derecelendirme notu alabilmek için bankalar açısından belirsizlik doğurabilecek konularda bankaları ikna edici bilgi ve veriler sunmalıdırlar,
- Kayıt dışı ekonomiyi önleyecek çalışmalar yapmalı ve kayıt düzenlerini gözden

geçirmeliler,

- Özsermaye yapılarını güçlendirmeliler,
- Nitelikli insan kaynağına yatırım yapmalı ve yetişmiş insan istihdam etmelidir,
- Yeni teknolojik yatırımlar yapmalılar,
- Güvenilir, açık ve şeffaf iletişim kurmalıdır,
- Alternatif finans kaynakları yaratarak factoring ve leasing gibi yöntemleri daha yaygın olarak kullanmalı ve Kredi Garanti Fonunun uygulamalarından yararlanmalıdır,
- “Kurumsal Yönetim” kültürü, en üst düzey yöneticilerden tüm kurum çalışanlarına kadar yaygınlaştırılmalıdır.

BASEL II ile birlikte gerek bankacılık kesimi, gerekse reel sektör yeni bir döneme girmektedir. Önemli değişiklikleri getiren bu sürecin kaçınılmaz olduğu açıktır. Bankalar tarafından verilecek krediler BASEL II uygulaması ile birlikte standart yöntem ve içsel değerlendirme yöntemlerine göre geleneksel kredilendirme uygulamalarından daha farklı değerlendirilecektir. KOBİ’lerin her iki yaklaşımda da kredilendirme konusunda büyük firmalara göre avantajlı olduğu durumlar bulunmakla birlikte, içsel değerlendirme yaklaşımında şu anki uygulamaya göre farklı kredi derecelerine göre farklı fiyatlama ile karşılaşabileceklerdir. Uygulamanın geçiş süreci başlamış olup, BASEL II konusunda, bankalar, denetim otoriteleri ve tüm ilgili kesimler hazırlık yapmak aşamasındadır. Bu konuda KOBİ’lerden temel beklenti; şeffaf ve standart kayıt sistemine sahip olmak, kurumsal yönetim ilkelerini uygulamak, risk yönetiminin etkinliğini arttırmak, teminat olanaklarını arttırmak, derecelendirmeye yönelik gereksinimlerin karşılanmasıdır.

1.4. KOBİ’ler Açısından BASEL II’nin SWOT Analizi

Stratejik yönetimin temel süreçlerinden birini oluşturan SWOT analizi işletmenin iç ve dış çevresini değerlendirmeye imkân tanıyan bir analiz tekniğidir. Bu analizle işletmeyi etkileyen iç ve dış etkenler belirlenir. İşletmenin iç çevresinin analiz edilmesiyle belirlenen güçlü ve zayıf yönler işletmenin mevcut durumunu gösterir. İşletmenin dış çevresinin analiz edilmesiyle de o işletmenin karşılaşabileceği fırsat ve tehditler belirlenir. Kelime olarak SWOT, İngilizce dört sözcüğün baş harflerinden meydana gelen bir kısaltmadır (Eren, 1996:52).

Strength-Üstünlükler: İşletmenin güçlü/üstün yönlerinin tespit edilmesidir

Weaknesses-Zayıflıklar: İşletmenin güçsüz/zayıf yönlerinin tespit edilmesidir.

Opportunities-Fırsatlar: İşletmenin sahip olduğu fırsatların neler olduğunun belirlenmesidir.

Threats-Tehditler: İşletmenin karşı karşıya olduğu tehdit ve tehlikelerin belirlenmesidir.

İşletmecilik alanında çok yoğun bir şekilde kullanılan analiz türü olan SWOT, günümüzde bir çok alanda da kullanılmaya başlanmıştır. Çalışmamızın bu kısmında fotoğrafın daha net olarak görülebilmesi için KOBİ'ler açısından BASEL II'nin SWOT analizinin yapılması tarafımızdan uygun görülmüştür.

Tablo 1. KOBİ'ler Açısından BASEL II'nin SWOT Analizi

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIFLIKLAR
- Ülkelerin finansal istikrarına önemli katkılar sağlaması - Riske dayalı yönetim kültürünün etkinliğinin artması, - Şeffaflığın artması, - Derecelendirme anlayışının gelmesi, - İç ve dış denetimin artması, - Bankaların sermaye yapısının güçlenmesi ve sağlam bir bankacılık sisteminin oluşması, - Bankaların müşterileri reel sektör şirketlerinin şeffaflığının ve kurumsal yönetiminin iyileşmesi.	- İşletmelerimizin özellikle KOBİ'lerimizin süreç hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması, - KOBİ'lerimizin şeffaflığa sahip olmamaları, - KOBİ'lerde kurumsal yönetim kültürünün eksik olması, - KOBİ'lerde İç ve dış denetimin yetersiz olması, - KOBİ'lerin daha ucuz kredi bulmada sorunlar yaşanması, - KOBİ'lerin BASEL II konusunda kalifiye personel ve eğitimi eksikliği, -KOBİ'lerin güçlü sermaye yapısına sahip olmamaları
FIRSATLAR	TEHDİTLER
- BASEL II'nin şeffaflığı sağlanmasından işletmeler için iyi bir fırsat olması, - Kurumsal yönetim kültürünün yaygınlaşması, - İşletmelerin kendi risklerinin ölçülmesi ve takip etmesinde önemli katkıları sağlaması, - Risk yönetim kültürünün işletmede yönetim kültürü olarak benimsenmesi, - Bankalar nezdinde daha iyi hizmet alınması,	- KOBİ'lerin süreç hakkında yetersiz bilgiye sahip olmaları, - Yeterli farkındalığı oluşturulamamış olması, - KOBİ'lerin kurumsal yapılarının uygun olmaması, -KOBİ'lerin güçlü sermaye ve güçlü teminat yapısına sahip olmaması, -KOBİ'lerde şeffaflık sorununun olması,

- Daha ucuz kredi kaynaklarına ulaşımı,	

2. Uluslar arası Finansal Raporlama Standartları (UFRS)'nin KOBİ'lere Etkileri ve Sağlayacağı Faydalar

Şu ana kadar dünya ülkelerinin 110'den fazlası UFRS'ni uygulamayı kabul etmiş ve uygulamaya başlamışlardır ki bunların içinde %80 i OECD ülkeleri ve Avrupa Birliği'ne dahil 28 ülkede yer almaktadır. Amerika (2011), Kanada (2011), Japonya (2010), Kore (2009), İsrail (2008), Brezilya (2010), Hindistan (2011), Şili (2009) gibi ülkelerde aşamalı olarak ulusal standartlarından vazgeçip UFRS'leri uygulamaya başladıkları veya başlayacaklarını beyan etmişlerdir (www.deloitte.com). Ülkemizde de yeni Türk Ticaret Kanunu'nun yasasının kanunlaşması ile beraber Türkiye Finansal Raporlama Standart'ları uygulanmaya başlayacaktır. Bu süreçte, işletmelerimizin büyük çoğunluğu KOBİ'ler olduğundan bu uygulamalardan faydalanacak işletmeler olacaktır.

KOBİ'lerin tanımı yapılırken daha önceki bölümlerde çeşitli tanımlamalara yer verilmişti. BASEL II'ye göre farklı bir KOBİ tanımlaması yapılmaktadır. KOBİ tanımı UFRS' ye göre önceki tanımlamalardan farklılık arz etmektedir. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından KOBİ'ler için yayınlanmış olan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) içinde yer alan KOBİ tanımı Standartta 'kamuya hesap verme yükümlülüğü bulunmayan ve dış kullanıcılar için genel amaçlı finansal tablo yayımlayan işletmeler' olarak tanımlanmıştır. Tanıma göre; bir işletmenin KOBİ sayılabilmesi için iki temel özelliğe sahip olması gerekmektedir; Birinci özellik, kamuya hesap verme yükümlülüğü olmayacak, ikinci özellik ise dış kullanıcılar için genel amaçlı finansal tablo yayımlıyor olmaları gerekecektir.

Finansal raporlamanın ortak dili Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarıdır. 2005 yılının başından bu yana Türkiye, Avrupa Birliği ve dünya'daki bir çok ülke uluslararası finansal raporlama standartlarını uygulamayı kabul etmişlerdir. Kabul edilen bu uygulamalar söz konusu ülkelerdeki yerli ve yabancı pek çok şirket tarafından uygulanmaya başlanmıştır. Özellikle uygulamaların şirketlerin finansal tablolarına çeşitli yönde etkiler yaptığı bir gerçektir. En önemli etkilerinden birisi konsolidasyon işlemlerindeki maliyet tasarrufudur. Ayrıca UFRS'lerin uygulanması ile birlikte yatırımcıların karşılaştırılabilir bilgilere

ulaşmaları sağlanmıştır. Yine devlet veya özel kuruluşlarca verilen denetim hizmetlerinin de yerine getirilmesi kolaylaştırılmıştır. UFRS' nin tam olarak uygulanmaya başlaması ile beraber işletmelerimize özellikle KOBİ'lere çok önemli etkileri olacaktır (Selimoğlu, 2008:1).

2.1. UFRS'nin Sağlayacağı Faydalar

Her geçen gün pek çok ülke, küreselleşmenin bir gereği olarak kapılarını yabancı yatırıma ve uluslararası ticarete açmaktadırlar. Bu açılımlar hem özel hem de kamu sektörlerinde görülmektedir. Elbette ki ülkelerde gözlemlenen bu dışa açılımların en önemli güvencesi ise herkes tarafından faydaları anlaşılmış olan ve uluslararası genel kabul görmüş denetim standartlarıdır. Ayrıca desteklenmiş finansal raporlama yapısıdır.

UFRS'leri bir bütün olarak, küresel düzeyde finansman ve muhasebe işlemlerinin bütün yönlerini belirlediği için gittikçe artan sayıda ülke, UFRS'lerini benimsemiştir. İşletme faaliyetleri hakkındaki bilgilerin erişebilirlik, somut anlaşılabilir, nitelikli güvenilir ve karşılaştırılabilir olmasını gerektiren bu durum muhasebe bilgilerinin belirli standartlara göre hazırlanmasını zorunlu kılmaktadır. Muhasebe bilgilerinin kaliteli ve karşılaştırılabilir olmasının sağlanması uluslararası ölçekte hazırlanan finansal raporlama standartları ile mümkün olabilir (Ülkü, 2008:75).

UFRS'in uygulanmasıyla, Türkiye'nin KOBİ'leri uluslararası düzeyde kabul görmüş etkin bir raporlama sistemine geçmiş olacaktır. Böylece bir yandan kurum kendi faaliyetlerini ve performansını daha sağlıklı bir şekilde ölçerken, finansman ihtiyacı için dış kaynak temininde de önemli bir rekabet avantajı sağlayacaktır (www.deloitte.com).

Küreselleşmiş güçlü bir finansal raporlamanın sağlayacağı önemli faydalar şu şekilde özetlenebilir (www.ifac.org):

- Yatırımcılar için karşılaştırılabilir finansal raporlama yapısı sağlamakta,
- Genel olarak KOBİ'lerin hesaplarının güvenilirliğini güçlendirmekte,
- Uluslararası boyutlarda yatırım yapan yatırımcı olmayı özendirilmekte,
- Uluslararası şirket satın alma / birleşme veya yeni işbirliklerinde avantaj sağlaması,
- Düşük maliyetli sermaye elde edilmesi,

- Etkinliği yüksek kaynak dağılımı sağlamakta,
- Yüksek oranlı bir ekonomik büyüme oluşturmakta,
- Geleceğin büyük firması olarak KOBİ'lerin, ileride sermaye piyasalarına açılmasını kolaylaştıracak ciddi bir ön hazırlık gerçekleştirilmiş olacaktır,
- UFRS ile "Kurumsal Yönetim" adına önemli bir adım atılmış olmaktadır.

Tüm bu gelişmeler ülkemizdeki işletmelerin uluslararası piyasa oyuncusu olma yolunda çok önemli bir süreç olacak ve işletmelerimize özellikle de kurumsallaşma sürecinde KOBİ'lerimiz için verimlilik artışı ve performans artışı sağlayacaktır. Ayrıca UFRS'lerinin tam olarak ülkemizde uygulanması ile beraber şeffaflaşma adına önemli bir adım atılmış olacak, kayıt dışı gibi çok önemli bir sorunun çözümü konusunda önemli bir ilerleme kaydedileceği beklenmektedir.

2.2. UFRS'na Geçiş Sürecinde KOBİ'lerin Yaşayabileceği Zorluklar

Başlangıç aşamasında TFRS'nin geçişte ülkeler çeşitli sorunlarla karşılaşmış ve karşılaşmaktadırlar. Ancak bu sorunlar kolaylıkla ortadan kaldırılabilecek sorunlar olmadıkları için halen TFRS'lara geçiş de zorlanılmaktadır. Ayrıca standartların uzun, çok karmaşık, ilke bazlı ve Anglo-Sakson sistemine daha yatkın olması da standartların uygulanabilirliğini olumsuz olarak etkileyen etkenlerdir.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Gelişme Birimine bağlı ISAR çalışma grubunun 2005 yılında Cenevre'de yaptığı toplantıda şu konular UFRS'lara geçiş sorunları olarak ortaya konmuştur (http://www.unctad.org/en/docs/c2isard28_en.pdf) :

- Uygulayacak işletmelerin belirlenmesi (işletme büyüklükleri gibi),
- UFRS uygulayıcılarının anlama, yorumlama ve uygulama şekli ile ilgili olanı bilme zorunlulukları (meslek mensupları),
- Uygulayıcı ülkenin uygulamaya yönelik gerekli yasal düzenlemeleri yapmaları,
- UFRS'lara ilişkin teknik uygulama problemleri,
- Ulusal kültürden çok uzak olması,
- Gizli bilgilerin yayılması,
- Sadece ülke içinde faaliyette bulunan şirketler için çok faydalı olmaması olarak ifade edilmiştir.

KOBİ'lerde UFRS'lerinin uygulanabilmesiyle ilgili yapılan birçok araştırma neticesinde şu sonuçlar çıkarılmıştır (Karacan, 2009:144):

- UFRS uygulamalarının tüm işletmelerde olduğu gibi KOBİ'lerde de yüksek maliyetler getireceği,
- KOBİ'lerde UFRS'lerini uygulama noktasında olanların yeterli bilgi ve tecrübe düzeyine sahip olmamaları,
- Pek çok KOBİ sahip ve yöneticisinin bu standartları uygulama hususunda isteksiz oluşu,
- KOBİ'lerin halen gerekli alt yapıya sahip olmamaları,
- KOBİ'lerin eğitilmiş insan kaynağı ve gerekli donanımdan yoksun olduğu, şeklinde sıralanabilecek olan sonuçlar ortaya konulmuştur.

Yapılan araştırmalarda özellikle muhasebe mesleği mensuplarının iş yüklerinin ciddi bir şekilde artacağı ve geçiş döneminde önyargılara bağlı aksaklıkların yaşanabileceği ortaya konulmuştur (Ülkü, 2008:74). Bu kaygıların ancak eğitimle aşılması mümkündür.

2.3. UFRS'na Geçiş Sürecinde Yapılması Gerekenler ve KOBİ'lere Öneriler

UFRS'lerinin ülkemizde ve dünyada tam olarak uygulanmaya başlanabilmesi için işletmelerin, özellikle KOBİ'lerin büyük işletmelere göre birçok alanda dezavantajı olmasından dolayı yaşayabileceği sorunlar vardır. KOBİ'lerin UFRS'nı uygulama noktasında karşılaşılabileceği en önemli sorunlar bilgi ve kalifiye insan eksikliğidir. KOBİ'lerin UFRS'larına geçiş sürecinde şu hususlara dikkat etmesi önerilebilir:

- KOBİ'lerin UFRS'lerini uygulama konusunda en önemli sorun bilgi ve tecrübe düzeylerinin az olmasından dolayı mutlaka bilgi ve tecrübe düzeylerini geliştirmeleri gerekmektedir,
- Özellikle KOBİ'lerimizin kurumsal yönetim ve kurumsallaşma konusunda ciddi eksikliklerinin olmasından dolayı tüm çalışanlarına özellikle de üst kademe yöneticilerine konunun önemi, avantaj ve dezavantajları iyi anlatılmalı ve yöneticilerin istek ve motivasyonu bu konuda artırılmalıdır,
- KOBİ'lerimizin UFRS'lerinin uygulanması konusunda gerekli altyapıyı oluşturmaları gerekmektedir,

- KOBİ'lerimiz UFRS'ların uygulanması konusunda mutlaka uzman, alanında yetişmiş insan kaynağını istihdam etmelidir,
- KOBİ'ler UFRS hakkındaki gelişmeleri yakından takip etmeli, bu konu hakkında çeşitli kamu ve özel kuruluşlar tarafından verilen eğitim faaliyetlerine uygulamacılarını göndererek bilgi sahibi olmalıdır.

TMSK'ü "KOBİ'ler için TFRS Hakkında Tebliğ" 1 Kasım 2010 tarihli 277746 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. KOBİ'ler 2012 yılında mali tablolarını bu standartlara göre düzenleyeceklerdir. TFRS'nın gerekli olup-olmadığı hale tartışılmaktadır. Bu süreç artık geçilmiştir. Yeni TTK artık yasallaşmıştır. Bu standardın uygulama aşamaları düşünüldüğünde, KOBİ'lerin büyük bir çoğunluğunda yazılı muhasebe politikalarının olmadığı ve işletmelerin muhasebe politikalarının genelde meslek mensuplarının uygulamalarından oluştuğu dikkate alınmalıdır. Artık, muhasebe ve muhasebe mensuplarına karşı düşünce tarzının değişmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Mutlaka KOBİ'lerimizin bir muhasebe politikası olmalı ve bu politikanın ana planını uluslar arası muhasebe uygulamaları oluşturmalıdır.

2.4. KOBİ Açısından UFRS'nın SWOT Analizi

Çalışmamızın bu kısmında fotoğrafın daha net olarak görülebilmesi için KOBİ'ler açısından UFRS'nın SWOT analizini tarafımızdan yapılması uygun görülmüştür.

Tablo 2. KOBİ'ler Açısından UFRS'nın SWOT Analizi

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIFLIKLAR
- UFRS yoluyla şeffaflığın artması, - UFRS ile kurumsal yönetim adına önemli bir adım atılmış olması, - Uluslararası ortak bir dilin olması, - Karşılaştırılabilir finansal raporlama imkanı sağlanması, - KOBİ'lerin güvenilirliğini artırması, - Düşük maliyetle sermaye elde etme imkanının sağlanması, - Sermaye piyasalarından daha kolay fon sağlanması,	-UFRS'yi uygulamaya yönelik yasal, kültürel uyumsuzluklar, - KOBİ'lerimizin şeffaflığa sahip olmamaları, - KOBİ'lerde kurumsal yönetim kültürünün eksik olması, - KOBİ'lerimizin süreç hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması, - KOBİ'lerin kalifiye personel ve eğitimin eksikliği,

- Ülkelerin finansal istikrarına önemli katkılar sağlaması	
FIRSATLAR	TEHDİTLER
- UFRS'nin şeffaflığın sağlanması için işletmeler için iyi bir fırsat olması, - Kurumsal yönetim kültürünün yaygınlaşması, - Daha ucuz kredi kaynaklarına ulaşım imkanı sağlaması, - Uluslar arası piyasalarla ve işletmelerle entegrasyonun sağlanabilmesi, - Uluslar arası boyuttaki işletmelerle iş yapabilme imkanına kavuşması,	- Yeterli farkındalığı oluşmamış olması ve uygulayıcıların isteksiz oluşu, - KOBİ'lerin süreç hakkında yetersiz bilgiye ve tecrübeye sahip olmaları, - KOBİ'lerin kurumsal yapılarının uygun olmaması ve gerekli altyapılarının olmaması, - Uygulamanın yüksek maliyetler getirmesi, - KOBİ'lerde şeffaflık sorununun olması, - KOBİ'lerde eğitimli insan kaynağı ve gerekli donanımdan yoksun olunması,

Sonuç

Ekonomik açıdan özellikle sermaye piyasalarında dünyada çok hızlı gelişmeler yaşanmaktadır. Bu hızlı gelişim ve değişimden ülkemiz de çok büyük derecede etkilenmektedir. Bu etki özellikle ekonomik ve finansal alanlarda öne çıkmaktadır. Hızla küreselleşen dünyada Türkiye'nin gelişmiş ülkeler arasına katılabilmesi ve geri kalmaması için yerine getirmesi gereken birçok uluslararası düzeyde çalışmalar bulunmaktadır.

Sonuç olarak, KOBİ'lerin UFRS ve BASEL II düzenlemelerinden sahip olduğu riskler ölçüsünde, derecelendirme notları ve ülke kredi maliyeti unsurlarından etkileneceği açıktır. Bunun için işletmelerin kayıt dışı uygulamalardan uzak, kurumsal yönetim ilkelerine uygun işletme yönetim kültürüne sahip, şeffaflaşmaya önem veren, uluslararası finansal raporlamaya uygun finansal raporlar üreten işletmeler haline dönüşmesi gerekmektedir. Aksi takdirde kayıt dışı uygulamaları olan, dünyadaki gelişmelere ayak uyduramayan işletmeler haline dönüşecek, çağın gereklerini yerine getiremeyen, acımasız rekabet ortamında çok gerilerde kalan işletmeler olarak gerileyecek ve belki de yok olup gitmesi beklenilmektedir.

Kaynaklar

ARAMAZ, Dilek Sultan (2008), "BASEL II Kriterlerinin KOBİ'lere Etkileri" Süleyman. Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler, Basılmamış Yüksek Lisan Tezi, Isparta.

ARAS, Gülten (2005), “BASEL II Uygulamasının KOBİ’lere Etkileri ve Geçiş Süreci,” Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÇABUKEL, Rıdvan, Bankaların Kurumsal Kredileri Açısından Kredi Riski ve BASEL II Uygulamaları, İstanbul, 2007.

DİNÇER, Ahmet (2006), “BASEL II ve Reel Sektör”, BASEL II Kriterleri ve Denizli Ekonomisi Konferansı, 03.03.2006, Denizli.

EREN, Erol, Yönetim ve Organizasyon, Beta Yayıncılık, İstanbul, 1996.

KAYACAN, Murat (2006), “Küreselleşen Dünyamızda Yeni Şirket Gündemi: Kurumsal Yönetim”, Türkiye Etik Değerler Merkezi Vakfı.

MATLUM, Teoman (2007), “BASEL-II Uzlaşısının Finansal Kesim ve Türk Ekonomisine Etkisi” Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

MISIRLIOĞLU, Ufuk (2006), “UFRS ve BASEL II’nin İşletme Faaliyetleri Üzerindeki Etkileri” Mali Çözüm İSMMMO Yayın Organı, Sayı 76.

SARILI, Mustafa Ali (2001), “Türkiye’de Kayıt Dışı Ekonominin Boyutları, Nedenleri, Etkileri Ve Alınması Gereken Tedbirler”, Bankacılar Dergisi, Sayı 41.

SELİMOĞLU, Seval Kardeş (2007), “Halka Açık Sigorta Şirketlerinde Bağımsız Denetim Olgusu ve Türkiye’deki Yasal Düzenlemeler”, İSMMMO, Mali Çözüm, Sayı 79.

TBB (2004) “BASEL Komite Yeni Sermaye Yeterliliği Düzenlemesi”, www.tbb.org.tr. Erişim Tarihi, 19.05.2010

UYAR, Süleyman, Hakan AYGÖREN (2006), “BASEL II İlkelerinin KOBİ’lere Olası Etkileri: Finansman Maliyeti, Finansal Raporlama ve Muhasebe Açısından Değerlendirme”, İSMMMO, Mali Çözüm, Sayı 77.

ÜLKÜ, Sema (2008), “KOBİ’ler İçin UFRS Taslağının Muhasebe Mesleği Mensupları Tarafından Algılanmasına Yönelik Bir Araştırma”, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

www.deloitte.com, Erişim Tarihi: 10.02.2011

www.ifac.org, Erişim Tarihi: 05.01.2011

www.kobifinans.com.tr/tr/bilgi_merkezi/02020503/9800, Erişim Tarihi:10.05.2011

YILMAZ, Mustafa Kemal, ve Ali. KÜÇÜKÇOLAK, (2006), “BASEL II Uygulamalarının KOBİ’lere etkileri ve IMKB Şirketlerinin Bu Açıdan Değerlendirilmesi,” GOÜ İİBF Bölümü, 5. Orta Anadolu İşletmecilik Kongresi.

YÖRÜK, Nevin (2007), BASEL II Standartları’nın KOBİ’ler Üzerindeki Etkisinin Belirlenmesine Yönelik Anket Uygulaması, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Cilt:22, Sayı:2

YÜKSEL, Ayhan (2006), "BASEL II Kriterleri ve Türk Bankacılık Sektörü", BASEL II Kriterleri ve Denizli Ekonomisi Konferansı, Denizli.